

שיחת השבוע

ספרים חדשים

תשובות לשאלות החיים

מאת הרבי מליובאוויטש
בהוצאת ידיעות ספרים

מכתבים ששיגר הרבי לשואלים מכל העולם בשאלות המעסיקות את האדם בן ימינו. זהות יהודית, אמונה, תורה ומדע, זוגיות ושלוש בית, חינוך ילדים, השואה, התמודדות עם כאב ועוד. 399 עמ'. טל' 704120-7001.

האות והמופת

מאת הרב שמעון בן-יצחק
בהוצאת המחבר

ספר מפואר ובו תיאור חי של חכמי העדה הגאורגית. מסירות נפשם וסיפורים על גדולתם. 462 עמ'. טל' 7294683-050.

באמת ובאהבה

מאת אבי רט

בהוצאת ידיעות ספרים

עולמה של החסידות, רקע והיסטוריה, הגות ומחשבה שמאחורי התנועה שייסד הבעש"ט ופיתחו תלמידיו וממשיכיו. 377 עמ'.

האם הכל במקרה?

מאת חיים אברבונן

בהוצאת המחבר

מבט מעמיק בעולם שסביבנו בוחר את השאלה אם אמנם הדברים מתרחשים 'במקרה'. 148 עמ'. טל' 8636974-860.

זמני השבוע

ניווט	דטויט	מיאמי	לוס אנג'לס
8:05	8:47	7:52	7:44
9:13	9:58	8:49	8:46

פרקי אבות: פרק ב

322 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 729-72-2770100 • פקס 729-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

הפקה והפצה: המרכז לעזרי שלוחות
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מהפך תפיסתי מול הצביעות

זה הזמן להסיר את הכפפות. כמו שלא היססנו אחרי השואה להטיח בעולם כולו את כתב האשמה החריף כנגד הנאצים ועוזריהם

תמונה מחברון שלא תראו בתקשורת (צילום: מנדי הכטמן)

אולי הגיע הזמן להפנים שזו העת להסיר את הכפפות ולהפוך את משחק התפקידים. לחדול מלהתגונן. להתחיל להאשים, לתקוף, לתבוע. כמו שלא היססנו אחרי השואה להטיח בעולם כולו את כתב האשמה החריף כנגד הנאצים ועוזריהם. כמו שרדפנו עד חורמה כל פושע וכל מרצח. כמו שגרמנו לעולם שעמד מנגד לחוש רגשות אשמה.

קריאת 'אני מאשים'

זה בדיוק המקום שבו העם היהודי צריך לעמוד בשעה זו. לזעוק את זעקתם של חסרי הישע, שהעולם הנאור מפקיר לתאוות הרצח של 'המדינה האסלאמית'. להרים את דגל הקריאה להקעת ולהחרמת כל הארגונים התומכים בטרור והמחנכים את ילדיהם לשנאת יהודים ולהאדרת מרצחים.

עלינו להפוך כל נציג יהודי - בזירה המדינית, בתקשורת, בקמפוסים, ברשתות החברתיות - לקטגור המטיח בפרצופו של העולם הצבוע את האמת. לתובע הקורא את קריאת 'אני מאשים' כנגד עולם מנופח מאינטרסים, מחשיבות עצמית ומ'פוליטיקלי קורקט', שאינו מעז להתייבב מול האסלאם המטורף, המבצע זוועות איומות וצוחק לעולם בפרצופו.

מהפך תפיסתי זה הכרחי לא רק כטקטיקה נכונה, אלא זו גם חובתנו העמוקה כיהודים, שהנחילו לאנושות כולה את הדיבר "לא תרצח".

ומה שאנו מתקשים לקלוט את משמעות האירועים המתחוללים נגד עינינו. נו. חשבנו לתומנו שאנחנו חיים בעידן מתקדם, שבו חיי אדם הם ערך מוחלט. האמנו שזוועות מסעי הצלב או גלי הרציחות של האסלאם שייכים לעבר הרחוק. היינו בטוחים שאם בני-אדם במקום כלשהו יהיו נתונים למתקפות ברבריות ואכזריות - העולם יחלץ לעזרתם.

אך ראו מה קורה בעת האחרונה. עשרות אלפי בני-אדם נרצחים באכזריות במדינות שסביבנו. נשים וילדים עוברים עינויים קשים. כמעט מדי יום מתפרסם סרטון חדש שמתחרה בקודמו במפלצתיותו. והעולם שותק. שותק. שותק.

מיליוני בני-אדם מרגישים חסרי ישע לחלוטין. אין דין ואין דיין. אין חוק ואין משטר. בכל יום יכולה להתנפל עליהם כנופיה בעלת שם כזה או אחר ולזרוע מוות וחורבן. כך נראָה עולמנו באמצע העשור השני למאה העשרים ואחת. רוע בשיאו. והעולם שותק.

עולם בשיא כיעור

אמרנו שהעולם שותק. לא מדויק. הוא בהחלט מגנה, מוקיע, מחריים. לא, לא את האסלאם האכזרי. לא את הטרור החמאסי, המשגר טילים לעבר גני ילדים. לא את מעודדי המחבלים מהרשות הפלסטינית. לא את תכניות הלימודים הרשמיות הקוראות להשמדת ישראל. חס וחלילה. כל אלה אינם מעירים את העולם הנאור משלוותו. הבעיה הגדולה של העולם היא אנחנו, היהודים.

המילה צביעות קטנה מלהכיל את העיוות המטורף הזה. העולם, שרצינו להאמין כי השתנה, מתגלה עכשיו בשיא כיעורו ושפלותו. כבר אין אפילו ניסיון לעטוף את השקר במסווה. אנחנו האיום הגדול על שלום העולם. לא דאעש, לא חזבאללה, לא איראן. רק "תחזירו את השטחים", והשמש תזרח.

מול השקר הגואה והצביעות המחניקה אנחנו מנסים להתגונן ולהצטדק, ומובן שזה מאבק אבוד מראש. מחוללי הזוועות ותומכיהם הם המתקיפים והמאשימים, ואנו, הקרבנות, עוסקים בהתגוננות ובהצטדקות.

לא למהר להעניש יהודי

וזעקו "למה ניגרע!". זו הייתה שאלה הנוגעת למעשה כאן ועכשיו, ולכן מיהר משה לשאול את ה'.

חיבתו של משה

כאן באה לידי ביטוי גדולתו של משה – "שכל זמן שהיה רוצה, היה מדבר עם השכינה". משה אומר לאנשים שהיו טמאים: "עמדו ואשמעה מה יצווה ה' לכם". הוא מודיע בביטחון גמור שתיכף ומיד יצווה ה' כיצד לנהוג. מניין למשה שהקב"ה ישיב לו עכשיו? אולי אין רצונו שהטמאים יקריבו פסח שני? וגם אם כן, אולי האפשרות הזאת תבוא רק במועד אחר, וממילא רק אז ישיב על השאלה?

אך משה אמר "עמדו ואשמעה", ומכאן אנו למדים את גודל מעלתו של משה רבנו, שהוא "כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו", ולכן ודאי יחסוך ממנו הקב"ה את הספקות וישיב מיד על השאלה.

(תורת מנחם כרך מז, עמ' 234)

ובאשר לבנות צלפחד נאמר "ויקרב משה את משפטן אל ה'". ואילו כאן ביקש משה תשובה במקום: "עמדו ואשמעה מה יצווה ה' לכם!". מה ההסבר להבדל הזה?

משה אוהב ישראל

התשובה פשוטה: שאלת בנות צלפחד על נחלתן בארץ ישראל לא הייתה דחופה כל-כך. הלוא עוד יש זמן רב עד חלוקת הארץ. ובאשר למקלל ולמקושש – משה היה אוהב ישראל, כדברי הגמרא, וכפי שמצאנו שלימד סגוריה אפילו על החוטאים בעגל.

לכן לא מיהר לבקש מהקב"ה לחרוץ את עונשם של המקושש והמקלל. משה עשה רק את ההכרחי – הוא שם אותם במשמר והעביר את עניינם אל ה'. את כל השאר יעשה הקב"ה בזמן שיבחר.

לעומת זה, בפרשתנו ניצב משה לפני יהודים שביקשו גם הם להקריב את קרבן הפסח

בפרשתנו מסופר על תביעתם של מי שהיו טמאים בעת הקרבת הפסח וטענו אל משה: "למה ניגרע?!". תשובתו של משה היא: "עמדו, ואשמעה מה יצווה ה' לכם".

אומר על כך רש"י: "אמר להם 'עמדו ואשמעה', כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו. אשרי ילוד אישה שכך מובטח לו, שכל זמן שהיה רוצה, היה מדבר עם השכינה".

תשובה מיידית

התורה מספרת על עוד שלושה מקרים שבהם לא ידע משה כיצד לנהוג: פרשת מקושש העצים בשבת, פרשת המקלל, ופרשת הירושה של בנות צלפחד. גם בהם התקשה משה ושאל את הקב"ה כיצד לנהוג.

אולם במקרים האחרים לא ביקש משה תשובה מיידית. המקושש הושם במשמר "כי לא פורש מה יעשה לו". על המקלל נאמר: "ויניחוהו במשמר לפרוש להם על פי ה'".

אמרת השבוע

לא להיפגע

דיין בבית דינו של רבי עקיבא איגר הותקף בידי אדם פשוט, שפגע בכבודו והטיח בו דברי גנאי. הדיין התקשה לשאת את העלבון. אמר לו רבי עקיבא איגר: "הלוא האמת היא שכולנו בבחינת אין ואפס לפני הבורא, ואם כן אין לנו להיעלב ולהיפגע".

הגיב הדיין: "אמת הדבר, אבל כואב לי שאדם גס ועם הארץ, שאין בו לא תורה ולא דרך ארץ, מעז לדבר כך".

נענה רבי עקיבא איגר: "עכשיו אני מבין למה ציינה התורה שהאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על-פני האדמה! מתברר שראוי לאדם להיות צנוע ועניו אפילו כלפי הפחות שבפחותים".

פתגם חסידי

"יצר הרע הוא לפעמים שועל, פיקח שבחיות, ודרושה חכמה מרובה כדי להבין את תחבולותיו. פעמים הוא מתחזה לאדם תמים, עניו ובעל מידות טובות" (המהר"ש מליובאוויטש)

מאת הרב אליעזר ברוד | תקיעה בחצוצרות

מן המעיין

חצאי צורות

"עשה לך שתי חצוצרות" (במדבר יב). למה נצטווה משה לעשות חצוצרות דווקא ולא שופרות? אלא 'חצוצרות' זה 'חצי צורות'. משה רבנו היה ממהציתו ומעלה מלאך, וממהציתו ומטה אדם. אמר לו הקב"ה: משתי הצורות שבך עשה אחת, שאין שלמות אלא בשתיהן יחד, ובזה תקהיל ותאחד את העדה.

(אור תורה)

התחברות יוצרת שלמות

האדם אינו אלא חצי צורה, ואף הקב"ה אינו צורה שלמה כביכול. רק בהתחברותם יחד נוצרת צורה שלמה. מכיוון שהקב"ה וישראל הם שתי חצאי צורות, חייבת להיות ביניהם אהבה עזה. זהו "חצוצרות כסף", מלשון "נכסוף נכספתי".

(המגיד ממעזריטש)

הדרך לתמימות

זהו שנאמר (דברים יח) "תמים תהיה עם ה' אלוהיך". האדם אינו צורה שלמה, "תמים", אלא כאשר הוא מתחבר עם החצי השני – עם ה' אלוהיך".

(הצמח צדק)

מקור האחדות

"ואם באחת יתקעו, ונועדו אליך הנשיאים" (במדבר יד). רצונכם שתהיה בעם אחדות?

התאחדו תחילה הנשיאים, המנהיגים העומדים בראש. כשיחדל הריב בתוכם תהיה אחדות גם בעם.

(עוללות אפרים)

הכול תלוי במנהיגים

"ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו" (במדבר יז). "ובהקהיל את הקהל" – כשתהיו מנהיגי הדור; "תתקעו" – תהיו ישרים ושלמים כתקיעה; "ולא תריעו" – אז לא תהיו שבורים ומעורערים.

(רבי מאיר מפרמיסלן)

האחדות נותנת כוח

כאשר בני ישראל יהיו מאוחדים בעצה אחת ובדעה אחת, "תתקעו" – תהיו תקועים כיתד נאמנה, זקופים וחזקים; "ולא תריעו" – לא יוכלו לשבור ולרוצץ אתכם.

(הרבי מקו'ניץ)

קבלה בשמחה

"וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם, והרעותם בחצוצרות" (במדבר יט). "הצר הצורך" – כאשר באה על האדם צרה או פורענות כלשהי, "והרעותם בחצוצרות" – עליו לקבלה באהבה ובשמחה, כמו קול החצוצרה שמעורר שמחה. קבלת הייסורים באהבה הופכת את ה'צרה' ל'רצה'.

(הבעל שם טוב)

מצנפת ראוויה

הכובען של קהילת כותאיסי שבגאורגיה עמד דומע בפתח ביתו של חכם חיים אליה שוילי, מגדולי רבני העדה. "אבא נפטר", אמר בקול שבור, וביקש את עזרתו של הרב בכל הקשור לסדרי ההלוויה והקבורה.

הבעת ועזוע עלתה על פני הרב. הוא הכיר היטב את הנפטר, שהיה יהודי מכובד וירא שמים, אולם שני בניו כבר נסחפו אחר רוחות הזמן ולא הקפידו על שמירת התורה והמצוות.

חכם אליה שוילי נטל מיד את מעילו ויצא להסדיר את כל ענייני ההלוויה, כשהוא מדרין ומנחה את הבנים בכל פרט. לפני צאת מסע ההלוויה הספיד את הנפטר במילים חמות וקרא לנוכחים ללמוד ממעשיו הטובים וללכת בדרכי ה'.

חכם חיים נולד בירושלים למשפחה שעלתה מגאורגיה בעלייה הראשונה בשנת תרמ"ג (1883). את תורתו קיבל מרבי שלמה אליעזר אלפנדר, ולימים חזר לגאורגיה והיה ראש בית הדין בכותאיסי.

בני הקהילה העריצו אותו. הוא נודע בתבונתו וביכולתו לשבות את לב שומעיו. בימי השלטון הקומוניסטי מסר את נפשו למען שמירת היהדות, ואף עונה עינויים קשים בידי אנשי המשטרה החשאית.

לאחר שנסתיימו ההלוויה והקבורה ליווה חכם חיים את הבנים אל בית האבלים. גם שם הדריך אותם כיצד לנהוג בכל פרט. במהלך השבעה ביקר בבית כמה וכמה פעמים, חזק את המשפחה והשמיע דברי תנחומים.

כמה ימים אחרי השבעה ניגש הכובען אל חכם חיים, הודה לו בחום על עזרתו ותמיכתו, והכניס לכיסו שטר כסף מכובד.

לתדהמתו הוציא הרב את הכסף מכיסו והחזירו לידי הכובען. "אינני רוצה את כספך", אמר.

נבוך ותוהה פנה הכובען אל אחיו, ויחדיו ניסו להבין את פשר סירובו של הרב לקבל את הכסף. "אינני מכיר את חכם חיים", אמר האח, "אך אולי הסכום שנתת נמוך מדי? אני מציע לך להכפיל את הסכום."

הכובען עשה כעצת אחיו. הוא שלשל שטר כפול לכיסו של הרב, בשעה שחכם חיים לא שם ליבו לכך. אולם מיד כשהבחין החכם בכסף שנתחב

עליכם כלל. אפילו אינכם באים לבית הכנסת לומר קדיש לעילוי נשמת אביכם. אם כן, על מה אקח מכם כסף?!"

הכובען שתק בהכנעה, וחכם חיים הוסיף: "אם באמת אתה רוצה לכבדני, עליך לבוא עם אחיך בכל יום לבית הכנסת לומר קדיש לעילוי נשמת אביכם. בזה תכבדני!"

הרב הוסיף להשמיע דברים נלהבים על חשיבותו הגדולה של הקדיש והתועלת שיש בו לעילוי נשמת הנפטר. "לא שכר אני דורש, אלא קדיש!", חתם את תוכחתו.

דבריו שיצאו מן הלב פעלו את פעולתם. מאותו יום באו השניים בקביעות לבית הכנסת, ולא החמיצו שום תפילה במניין.

יום אחד בא חכם חיים לחנותו של הכובען וביקשו להכין בעבורו כובע נאה. הכובען שמח על ההזדמנות שניתנה לו לגמול לרב. הוא מדד את היקף ראשו של הרב והבטיח לו להכין כובע מהודר ותפור היטב.

"עכשיו אוכל להשיב לחכם באותו מטבע, ואסרב לקבל ממנו תשלום בעבור הכובע", חשב בליבו. בעודו מהרהר פנה אליו הרב בשאלה: "מה יהיה מחירו של הכובע?"

הכובען השיב: "רק במהלך העבודה אדע להעריך את מחירו המדויק, אך להערכתי העבודה תמשך כשבוע". הרב קיבל את הדברים ופנה לצאת מן החנות.

כעבור שבוע היה הכובע מוכן לתפארת. ניכר היה בו כי נעשה ביד אמן, מהחומרים האיכותיים ביותר. החכם הוציא מכיסו סכום כסף וביקשו לתיתו לכובען.

"איני מוכן לקחת את הכסף", הפתיע הכובען את הרב. "כסף זה ניתן לכבודו במתנה גמורה לאות תודה על שכיבדתם את אבי במשך השבעה, ועל החיזוק שהענקתם לנו באותם ימים".

למשמע הדברים עלתה הבעה תקיפה על פניו של חכם חיים. "שמענא", פנה נחרצות אל הכובען, "חלילה לי מעשות כדבר הזה. אינני מעוניין ליטול ממך את פרנסת משפחתך. וכי באתי אליך לקבל כובע בחינם? אם תאבה לקבל את הכסף – מה טוב, ואם לא – יישאר הכובע אצלך".

למשמע הדברים נדהם הכובען, ובלי אומר ודברים נטל את הכסף, כשליבו מלא השתאות לנוכח יושרו ותום ליבו של חכם חיים אליה שוילי.

(על-פי 'האות והמופת')

האיש. "אינני מבין את כוונתו של כבוד הרב".

"מדוע אינך מבין?", אמר חכם חיים בטון תקיף. "אתה מנסה לתת לי כסף בתמורה לשיעורי התורה ולדברי ההתעוררות שהשמעתי בהלוויה ובימי השבעה, אולם אני נוכחתי שכל דבריו היו לריק ולא השפיעו

לכיסו, שב והחזירו לכובען: "אני מבין שאתה מבקש מאוד לכבדני, אולם אינני רוצה לקבל את הכסף".

"מדוע?", תמה הכובען.

"אסור לי לקחת את הכסף", הבהיר החכם. "זו תהיה הונאה".

"הונאה?!", התעצמה הפתעתו של

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

משיח יוכיח את הענווים

מסופר על רבי אברהם 'המלאך', בנו של המגיד ממזריטש, שבא פעם אחת לעיר קרימיניץ, וכל התושבים יצאו לקבל את פניו. 'המלאך' עמד ליד החלון והביט זמן ממושך בהר גבוה שנשקף מבעד לחלון. בין הנוכחים היה אברך נכבד, שהתגאה במעלותיו. האברך פנה אל 'המלאך': "מדוע כבודו מתבונן כל-כך בהר זה, שאינו אלא גוש עפר?" ענה 'המלאך': "על כך בדיוק אני מתפלל – איך ייתכן שגוש עפר יתגאה עד שיהיה להר גבוה?!"

החסידות שמה דגש רב על עקירת הגאווה וגסות הרוח, בעיקר זו הבאה מידיעת התורה ומעבודת ה'. יש הבדל בין מי שמתגאה בעושרו או בחכמתו, לבין מי שמתמלא גאווה וגסות רוח מענייני תורה ועבודת ה'. גאווה מעניינים גשמיים וחומריים היא תאוה ככל התאוות, אבל מי שמתגאה מתורתו או מעבודת ה' שלו – כאן זה ממש בבחינת 'טובל ושרץ בידו'. כל עניינה של התורה לגרום לאדם להתבטל לפני הקב"ה ולדאג את הרגשת ישותו, והוא הופך את התורה והעבודה עצמן למקור של גאווה.

גאוותן פנימי

תורת החסידות מלמדת למצוא את הגאווה הדקה והעדינה, המסתתרת לפעמים אפילו בלבוש של ענווה. יש בעל-גאווה פשוט, המצפה כי יקבלו תמיד את דבריו ויכבדוהו, מכיוון שלדעתו הוא בעל מעלות גדולות ולכן הכול חייבים בכבודו. "ויש בעל-גאווה פנימי, שאינו מתגאה ואינו מדבר במעלות עצמו, ומתנהג בהנהגה רכה, כעין טבע הענווה; אבל בינו לבין עצמו מגזים הוא במעלות עצמו, והוא יקר וחביב בעיני עצמו מאוד, וסובל הרבה צער מכך שאין מכבדים אותו כראוי לו" (ספר המאמרים תרצ"ט עמ' 229).

אמר אחד מחסידי הדור הקודם: שלוש דרגות ברודף אחר הכבוד. יש מי שמבקש ותובע שיתנו לו 'מפסיר', ומתקוטט עם הגבאי על כך; יש מי שרוצה שיתנו לו 'מפסיר', אבל אינו מעז לבקש, והוא יושב וחושב כל העת מדוע אין מכבדים אותו; ויש מי שעינו רעה בשל אחרים, וגם כאשר מכבדים אותו, כואב לו הלב על שמכבדים גם אחרים...

צדיקים אמיתיים אינם אוהבים את הכבוד, ואף מצטערים על הכבוד שנותנים להם. כשביקר כ"ק אדמו"ר הריי"צ בארצות הברית, בשנת תרפ"ט-תר"ץ, נתקבל בכל מקום על-ידי נציגי הממשלה והקהילות בכבוד מלכים ממש. הרבי נהג להתענות באותם ימים. פעם אחת התבטא: "אמנם נדמה לי שאיני נהנה כלל מן הכבוד המדומה שחולקים לי, אבל שמא הייתה לי איזו קורת רוח מזה – צריך אפוא לסלק זאת בתענית".

ענווה הרסנית

החסידות גם מזהירה מפני ענווה של שקר, שאינה אלא עצת היצר. כותב כ"ק אדמו"ר הריי"צ (איגרות קודש כרך א, עמ' טג): "יש אנשים שרואים רק את נגעי עצמם ומכאוביהם, רק את הצד השלילי והשפלות העצמית. הנהגה כזו היא בבחינת שפלות של שקר וענווה של שטות, והיא מאבדת ומפסידה את מהות האדם".

על מאמר חז"ל "ענוותנותו של רבי זכריה בן-אבקילוס החריבה את ביתנו" אמר הבעש"ט: "זוהי ענוותנותו של האומר – מי אנוכי שאלמד קבלה וחסידות. צריך להיות יוגבה לבו בדרכי ה'". את הענווים הללו, שמשמשים בענווה שלא במקומה – יוכיח משיח צדקנו בתוכחת מוסר. זהו שנאמר בו (ישעיה יא, ד): "הוכיח במישור לענווי ארץ".

הפרופסור וסיפור השליו

הציפורים באוניברסיטה ובהרצאות ברחבי הארץ, עובד בתכנית חינוכית בבתי ספר ומשמש מזכיר בקרן שמממנת פרויקט של ציפורים, כדי להגן עליהן בטבע."

אם תשאלו את האורניתולוג יוסף לשם, פרופסור במחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, על השליו, הוא ישלף במהירות את מאפייני הציפור שאכלו בני ישראל במדבר. "השליו שעליו אנחנו קוראים בפרשה - 'וַיִּגְזַן שְׁלִיִּים מִן הַיָּם, וַיֹּאסְפוּ אֶת הַשְּׁלִי' - הוא ככל הנראה השליו המוכר לנו כיום", מעריך לשם.

אזור מוכה ציפורים

מפעל חייו הציל חיי אדם ועל כך גאוותו. "ישראל היא ציר נידה מאוד משמעותי לציפורים. פעמיים בשנה חולפות על פני הארץ חמשי-מאות מיליון ציפורים, כלומר מיליארד ציפורים בשנה (!). שטחה של ארץ ישראל מצומצם מאוד, ולכן הארץ נהפכת למעין צוואר בקבוק שאין שני לו בעולם.

פרופ' לשם (68), תושב הר גילה, ייסד ומנהל את המרכז הבינ-לאומי לחקר נדידת הציפורים בלטרון. מאחוריו מחקרים גדולים, שזכו לתהודה, על נדידת הציפורים. הוא נולד בחיפה ולמד בישיבת 'בני עקיבא' בנחלים.

ציפור הנפש

כבר בלימודיו בישיבה התחבר לעולם הציפורים. "בשעות הפנויות חיפשתי ציפורים", הוא מציין. "לימים, בלימודי באוניברסיטת תל-אביב, עשיתי מחקרים על נדידת הציפורים, מחקרים שמסייעים רבות עד היום בתחומים שונים". הידע העצום שרכש הוביל למינויו, לפני יותר מעשרים שנה, למנהל החברה להגנת הטבע.

43 שנים אחרי שהחל לעסוק בחקר נדידת הציפורים, פרופ' לשם מוסיף לעסוק בתחום במלוא המרץ. "הצפרות היא 'ציפור הנפש' בעבורי", הוא אומר. "אני מרצה על עולם

"לצערנו, חיל האוויר איבד אחד-עשר מטוסים כתוצאה מתאונות עם ציפורים נודדות, ושלווה טייסים נהרגו. ערכתי מחקר מיוחד, בשיתוף עם חיל האוויר, ובו מיפינו את נדידת הציפורים. כיום המטוסים אינם טסים באזורים המוגדרים 'אמ"צ' - אזור מוכה ציפורים. בעקבות זאת מספר התאונות ירד דרסטית ונחסכו יותר ממיליארד דולר, ובעיקר - ניצלו חיי אדם."

השליו במדבר

בחזרה לשליו. "השליו הוא עוף קטן, מוסווה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

פינת ההלכה

'לחיים' בסעודה

שאלה: האם צריך לברך על משקה אלכוהולי ששותים באמצע הסעודה?

תשובה: אין לברך בתוך הסעודה על מים או שאר משקאות, מפני שאי-אפשר לאכילה בלי שתייה, ולכן המשקאות טפלים לסעודה וברכת 'המוציא' פוטרם.

אפילו משקאות שאינם נשתים לרוויה, כגון בירה, קפה ותה, שרגילים לשתות בסיום הסעודה (גם אם שותים אותם באמצעה), נחשבים טפלים לסעודה ואין לברך עליהם.

על יין מברכים, כי מפני חשיבותו, שמקדשים ומבדילים עליו, קבעו לו ברכה אף בתוך הסעודה (אבל אין לברך עליו ברכה אחרונה, מכיוון שנפטר בברכת המזון).

לעניין משקאות אלכוהוליים: בסעודות שבת ויום טוב אין מברכים עליהם, מכיוון שהם נפטרים עלידי הקידוש. אבל בימות החול, הדבר תלוי בכוננתו של השותה:

אם הוא שותה כדי לעורר תיאבון, או כדי להפסיק בין אכילת דג לבשר, וכן במקומות שרגילים לשתות בתוך הסעודה - הרי הוא טפל לסעודה, ואין לברך עליו.

אך אם שותים כדי לשפר את העיכול, או כדי לומר 'לחיים' להרבות שמחה (במקום שאין רגילים לשתות בתוך הסעודה) - צריך לברך עליו.

במקרה של ספק, וכן לבני עדות ספרד - עדיף לברך על מעט מהמשקה קודם הסעודה, ולכוון להוציא בברכה זו גם את השתייה שבסעודה.

מקורות: טוש"ע סי' קעד ונו"כ. סידור אדמו"ר הזקן 'סדר ברכת הנהנין' פי"ד ה"ז וה"י. 'וזאת הברכה' פרק ח, וש"נ.

ציפורים בראש. הפרופ' יוסי לשם

היטב בשל צבעו, וקשה לראותו על הקרקע. הוא ניזון בעיקר מזרעים. השליו נודד במספרים עצומים מעל הים, ממש במיליונים. בעונת הנדידה הם עפים לטורקיה, משם ליוון, ובאור ראשון נוחתים מותשים בצפון סיני. אז קל מאוד לצוד אותם, וזה מה שהבדואים עושים. השליו מאופיין בבשרו הטעים. יש גם שליו יפני, דומה לשליו שלנו."

הפרופ' לשם למד גם את דברי המפרשים הרבים הקשורים לפרשת השליו. "תיאור איסוף השליו, המופיע בפרשת בהעלותך, מעיד על נס מיוחד שנעשה לבני ישראל במדבר", הוא מציין.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים
368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'
63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

